

19 Αυγούστου 2018

«Βελούδινες λέξεις» (Γεώργιος Μπαμπινιώτης, Καθηγητής Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών)

/ [Πεμπτούσια](#)

Υπάρχουν, άραγε, «βελούδινες λέξεις»; Τί θα σήμαινε αυτός ο χαρακτηρισμός; Κι αντιθέτως, υπάρχουν στη γλώσσα «άξεστες», «χοντροκομμένες» λέξεις; Το συναίσθημα μίας «βελούδινης λέξης» τί έχει ο αναγνώστης/ακροατής ή ο χρήστης/ομιλητής; Και το «βελούδο» της λέξης, αν υπάρχει, σχετίζεται με τη σημασία ή με τον ήχο της (τη φωνητική της υπόσταση);

Ε, λοιπόν, δυνάμει κάθε λέξη μπορεί να θεωρηθεί σαν «βελούδινη», αν η χρήση της μέσα σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον (*συμφραζόμενα*) της δίνει ξεχωριστό βάρος, μία ιδιαίτερη αίσθηση του αναγνώστη για την παρουσία της συγκεκριμένης λέξης. Αυτό μπορεί να οφείλεται στη σημασία με την οποία χρησιμοποιείται. Μπορεί να οφείλεται στη φωνητική της απήχηση, στον ήχο της. Μπορεί να οφείλεται στη (*συντακτική*) σύνταξή της με παρακείμενες λέξεις. Μπορεί να οφείλεται ακόμη και στην ορθογραφική της εικόνα.

«Βελούδινη», έτσι, είναι κάθε λέξη που ρέει ομαλά και απαλά μέσα στο κείμενο. Κάθε καλοσυνταξιασμένη λέξη που αφήνει την ανάγνωση να κυλήσει ακώλυτα, διευκολύνοντας την κατανόηση. «Βελούδινη» είναι κάθε λέξη πάνω στην οποία «επενδύει» εκφραστικά ο συγγραφέας στο κείμενό του. Γιατί ο συγγραφέας -ο ευαίσθητος, δημιουργικός συγγραφέας- χαϊδεύει τις λέξεις για να νιώσει την αφή τους, την αίσθηση που προκαλούν στον ίδιο, προσβλέποντας να μεταδώσει αυτή την αίσθηση και στους άλλους. «Βελούδινη», τελικά, μπορεί να είναι κάθε λέξη μέσα σε ένα κείμενο, ανάλογα με τον βαθμό που ανεβάζει τον βαθμό κατανόησης του κειμένου και την αίσθηση της ομαλής ροής του.

Γενικά, βελούδινη είναι μία λέξη μέσα σε ένα κείμενο όταν προσελκύει αβίαστα την προσοχή και γεννά στον αναγνώστη ένα συναίσθημα λεκτικής απόλαυσης. Είναι η

λέξη (ή και η φράση) που σταματάμε διαβάζοντας ένα κείμενο, θαυμάζοντας πως την σκέφτηκε ή, άλλες φορές, πως την έπλασε ο συγγραφέας, έτσι που να δηλώνει τόσο εκφραστικά, τόσο εύστοχα αυτό που θέλησε να πει, και κυρίως, πως κατάφερε να έχει τόση απήχηση σε εμάς τους αναγνώστες.

Βελούδινη, τελικά, είναι μία λέξη που «αναπαύει» τον αναγνώστη, ιδίως σε ένα κείμενο που προκαλεί ένταση συναισθημάτων και έντονη μέθεξη του αναγνώστη.

πηγή: Γεωργίου Μπαμπινιώτη, Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών, «Διαλογισμοί για τη γλώσσα και τη γλώσσα μας», σ. 199-200, εκδ. Καστανιώτη